

D I C T A M E N

Aprovació de la DECLARACIÓ DE CENTELLES per l'estalvi i l'ús eficient de l'aigua

La Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat és una plataforma d'intercanvi i cooperació del món local per avançar cap a un desenvolupament sostenible, en el si d'un espai adient per debatre problemes, inquietuds, necessitats, experiències, i promoure i dur a terme projectes d'interès comú.

Ja l'any 2004, l'assemblea general va aprovar una declaració institucional amb l'objectiu d'establir un posicionament comú en matèries determinades. En els anys successius, les temàtiques que han abordat les declaracions han estat diverses, però fins ara cap havia tractat la de l'aigua.

Més enllà d'una tradició anual, les declaracions de la Xarxa són una manifestació concreta de les prioritats que els membres expressen en cada moment. Enguany, en resposta a la visió del mandat, basada en l'ambició climàtica, i al repte de l'any, centrat en el cicle de l'aigua i la sequera, es proposa abordar-hi el paper del món local en l'estalvi i l'ús eficient de l'aigua, tant en contextos de sequera com, a llarg termini, en previsió d'una disponibilitat hídrica limitada per l'emergència climàtica.

El dictamen insta a aprovar la "Declaració de Centelles" als plens municipals respectius, per posar de manifest el compromís de les ciutats i els pobles amb una resposta ambiciosa a la necessitat de l'estalvi i l'ús eficient de l'aigua. Per proximitat de dates, es fa referència al Dia Mundial de l'Aigua, que se celebra cada 22 de març per focalitzar l'atenció en la gestió sostenible dels recursos d'aigua.

De conformitat amb el que disposa l'article 8.1 k) dels estatuts, i per tot el que s'acaba d'exposar, es proposa a l'assemblea general l'adopció dels següents

A C O R D S

Primer.- Aprovar la "Declaració de Centelles per l'estalvi i l'ús eficient de l'aigua" el text de la qual es transcriu a continuació:

DECLARACIÓ DE CENTELLES PER L'ESTALVI I L'ÚS EFICIENT DE L'AIGUA

La recent Conferència de les Nacions Unides sobre el **canvi climàtic** a Bakú (COP29) va tornar a posar de manifest la necessitat d'actuar amb ambició i urgència per mantenir viu l'objectiu de no superar la temperatura mitjana global als 1,5 °C respecte dels nivells preindustrials.

Els **ens locals** tenen un paper fonamental en aquesta comesa i cal que impulsin polítiques locals amb la màxima ambició climàtica i amb la ciutadania com a protagonista.

La ciència ha demostrat que el canvi climàtic té una influència decisiva en els processos hidrològics, especialment en el **balanç hídric**.

La **sequera** que pateix Catalunya d'ençà 2021 és la més severa des que es tenen registres (1905) i té afectacions greus en la garantia de la prestació del servei municipal d'abastament d'aigua.

El model actual de desenvolupament i ocupació del territori fa un ús intensiu dels recursos hídrics, afecta la disponibilitat d'aigua i posa en risc el subministrament i el sanejament.

El debat sobre els grans consums d'aigua de determinats sectors tecnològics, industrials i agroramaders ha de ser abordat des del diàleg i la cerca de consensos que garanteixin el dret a l'aigua a tots els sectors i una distribució justa dels usos.

Els períodes de **sequera** que Catalunya viu de manera recurrent i cíclica i, que s'estan accentuant degut a l'emergència climàtica, fan necessari que tots els sectors de la societat consolidem i integrem en la nostra activitat diària la cultura de l'estalvi i l'adopció de consums sostenibles.

Gràcies al **món local**, a la **consciència de la ciutadania** i a les mesures de les administracions supramunicipals s'han pogut mitigar els impactes de la sequera i, en molts casos s'han reduït els consums.

El consum mitjà d'aigua a les llars de Catalunya és discret en referència al nostre entorn, d'uns 117 litres per habitant i dia¹. Aquesta contenció és una gran aliada per garantir la disponibilitat d'aigua i per prendre consciència d'una cultura d'estalvi i ús eficient de l'aigua.

L'aprofitament coordinat de **recursos hídrics alternatius** —aigües freàtiques, regenerades, pluvials, grises— és essencial per a una gestió integrada: permet contribuir als objectius de protecció ambiental del domini públic hidràulic, fer front a l'escassetat i contribuir a l'adaptació al canvi climàtic.

Cal entomar, doncs, els grans reptes entorn de la disponibilitat i els usos de l'aigua i garantir a la ciutadania el dret humà universal de l'accés a l'aigua.

¹ Aquesta frase es podrà adaptar a cada realitat municipal amb les dades pròpies.

Per tot això,

RECONeixEM

El **vinde entre el canvi climàtic i el cicle de l'aigua**, avalat per la ciència, reconegut com a **emergència** per les nostres administracions i contrastat per episodis viscuts de sequera a Catalunya, i de pluges torrencials, com els que s'han patit recentment a València.

I el **dret humà a l'accés a l'aigua potable i al sanejament**, segons la Declaració de Nacions Unides pel Dret Humà a l'aigua del 2010, essencial per al gaudi ple de la vida i de la resta de drets humans.

CONSTATEM

Que més enllà dels moments d'excepcionalitat per sequera, en la situació actual d'emergència climàtica és imprescindible que les administracions públiques adoptem polítiques ambicioses i de llarg termini adreçades a garantir un **ús racional i sostenible dels recursos hídrics**.

I ACORDEM:

De forma general,

INCENTIVAR l'estalvi i l'ús eficient de l'aigua, i actuar per aconseguir-lo, amb més urgència encara en el context de sequera i emergència climàtica.

PROMOURE l'adaptació a les situacions derivades de l'impacte del canvi climàtic sobre el cicle de l'aigua.

I en concret,

ESTABLIR un ordre de prioritats i una seqüència lògica en les polítiques municipals del cicle de l'aigua.

ASSEGURAR la **mesura** generalitzada de tots els consums d'aigua domèstic, industrials, turístics i municipals, i reforçar la comptabilitat de l'aigua amb les millors tecnologies disponibles.

CONTROLAR les **pèrdues** del servei municipal d'abastament d'aigua, i establir un objectiu de millora per a l'any 2030.

ORIENTAR la política econòmica dels serveis del cicle de l'aigua cap a una cobertura dels **costos** dels serveis i una aplicació dels criteris de justícia social, i garantir el **dret humà a l'accés a l'aigua potable i al sanejament**.

IMPULSAR el debat sobre els usos de l'aigua, la seva justa distribució i la garantia d'accés a l'aigua, contribuir a la construcció dels espais de diàleg i a la recerca dels **consensos imprescindibles** per assolir un gran acord en aquesta matèria.

IMPLICAR la ciutadania i les entitats del territori en la gestió pública de l'aigua, amb participació i control social, i també implicar-les en les polítiques, iniciatives i campanyes d'estalvi i ús eficient de l'aigua, amb actuacions d'informació, sensibilització i educació ambiental.

IDENTIFICAR els **grans consumidors** locals d'aigua, i promoure-hi auditories i plans d'estalvi d'aigua específicament dissenyats.

DISPOSAR d'una ordenança municipal d'estalvi i ús eficient de l'aigua, i donar suport a la implantació de **mecanismes d'estalvi d'aigua** i de **tecnologies d'aprofitament d'aigües pluvials, grises i regenerades**.

Segon.- Instar als membres de la Xarxa a sotmetre a aprovació la Declaració de Centelles als òrgans de govern competents, adaptant i personalitzant els punts indicats si es considera oportú, i notificar-ho a la Secretaria tècnica de la Xarxa (xarxasost@diba.cat).

Tercer.- Fer difusió de la Declaració a través dels mitjans de difusió de la Xarxa i donar suport al procés d'adhesió del màxim nombre d'ens locals membres de la Xarxa.

Quart.- Instar a la Secretaria tècnica de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat a donar suport i formació als membres de la Xarxa per avançar en els punts inclosos en la Declaració de Centelles, i, en especial, l'adopció del nou model d'ordenança municipal d'estalvi i ús eficient de l'aigua.